

Hälso- och sjukvårdsnämnden
För kännedom: Regionfullmäktige

Planeringen av vårdplatser

Antalet disponibla vårdplatser har i Sverige och även i Region Västerbotten kraftigt minskat de senaste åren. Tillgången till vårdplatser är en central del för att säkerställa en god och tillgänglig vård i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen.

Mot bakgrund av de långvariga problemen med vårdplatsbrist inom den somatiska slutenvården är vår samlade bedömning att hälso- och sjukvårdsnämnden inte säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av vårdplatssituationen för att kunna säkerställa en god vård. Visserligen pågår arbete och insatser på olika nivåer i organisationen för att förbättra situationen, men vår bedömning är att den strategiska styrningen inte är tillräckligt utvecklad. Det saknas en samlad styrning och en långsiktig strategi som säkerställer att planeringen och dimensioneringen av vårdplatser utgår från behoven. Det behöver också finnas riktlinjer för planeringen samt en mer systematisk uppföljning. Positivt är att nämnden ökade antalet disponibla vårdplatser inom den somatiska slutenvården år 2025 samt att det finns strukturer och rutiner inom verksamheterna för att hantera akut vårdplatsbrist.

Revisorerna lämnar följande rekommendationer till hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Tydliggör hur beslut på strategisk nivå kring vårdplatser ska fattas. Även om antalet disponibla vårdplatserna varierar över tid bör nämnden besluta om en planerad dimensionering av vårdplatser för att skapa förutsättningar för styrning och uppföljning.
- Säkerställ att det finns en samlad analys av det långsiktiga behovet av vårdplatskapacitet på länets sjukhus, som kan ligga till grund för ett strategiskt arbete. Det bör finnas tydliga mål och strategier för hur vårdplatskapaciteten ska användas.
- Säkerställ att det finns en övergripande styrning som ser till att planeringen och dimensionering av vårdplatser utgår från ett beräknat behov och att det finns ramar och riktlinjer för planeringen. Exempelvis riktlinjer för bemanning.
- Säkerställ att det finns en mer systematisk och strukturerad uppföljning och kontroll över vårdplatssituationen.
- Säkerställ att arbetet med produktions- och kapacitetsstyrningen (PKS) prioriteras och intensifieras. En fungerande produktions- och kapacitetsplanering ska bidra till att skapa balans mellan vårdbehov och vårdkapacitet. Det är otydligt vad det innebär att PKS är ett komplement till hälso- och sjukvårdens övriga styrning.

Revisorerna har enhälligt ställt sig bakom dessa bedömningar och slutsatser. Revisorerna lämnar denna skrivelse och underliggande rapport (nr 3/2025) till hälso- och sjukvårdsnämnden för yttrande. Yttrande med uppgifter om verkställda och planerade åtgärder ska lämnas till revisionskontoret senast den 2 oktober 2026.

För regionens revisorer

Edward Riedl
Ordförande

Bert Öhlund
Vice ordförande

Bilaga: Instruktioner för yttrande

Instruktioner för yttrande

Det ska vara enkelt att utläsa vilka åtgärder som nämnden vidtagit eller planerar att vidta. Tänk därför på detta när ni svarar:

- Lämna ett svar för varje rekommendation som revisorerna lämnat. Det ska finnas en tydlig koppling mellan rekommendationerna och de åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas.
- Svara så konkret som möjligt. Ange gärna hur åtgärderna ska genomföras, vem som ska genomföra dem och när.
- Om nämnden inte tänker vidta några åtgärder, motivera varför.
- Om nämnden inte kan svara på utsatt tid, kontakta undertecknad.
- Inkommit yttrande kommer att publiceras på www.regionvasterbotten.se/revision. Tänk på att yttrandet ska vara tillgänglighetsanpassat för att publiceras på regionens webbplats.

Vid frågor kontakta

Clara Wiklund
Revisionskontoret
072-218 07 45
clara.wiklund@regionvasterbotten.se

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med avancerade elektroniska
underskrifter: